

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40549
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en les especialitats de serveis socioculturals i a la comunitat
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	57 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en les especialitats de serveis socioculturals i a la comunitat	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ALMERICH CERVERO, GONZALO	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació
DE RAMON FELGUERA, DAVINIA	120 - Educació Comparada i Història de l'Educació

RESUM

La matèria Innovació Docent i Iniciació a la Investigació Educativa en Serveis socioculturals i a la Comunitat està dissenyada perquè formi un tot amb les altres matèries del mòdul, Complements per a la Formació Disciplinar i Aprenentatge i Ensenyament dels Serveis Socioculturals. En aquesta matèria s'aborda l'anàlisi de l'activitat dels professors de Serveis Socioculturals des de dues perspectives complementàries que són imprescindibles per a desenvolupar propostes eficaces i innovadores d'ensenyament d'aquestes assignatures:

- La innovació docent és una peça imprescindible per a la millora de la qualitat de l'ensenyament. La recerca de noves i millors formes d'ensenyament no ha de fer-se de manera intuïtiva, sinó fonamentada en coneixements didàctics que es tradueixin en metodologies d'ensenyament, procediments d'elaboració de materials per a l'aula i estils de treball en classe adequats a les característiques dels estudiants i dels

continguts de l'especialitat. En aquesta matèria es plantejaran les línies actuals en la innovació docent i els recursos que poden utilitzar-se en la mateixa.

- La investigació educativa és un complement imprescindible per a l'adequat desenvolupament de la innovació docent. En aquesta matèria es farà una introducció a la investigació educativa i criteris de qualitat, revisant els seus principals mètodes, que ha de servir com base per a futurs aprofundiments dels professors mitjançant la seva participació en projectes d'innovació i investigació didàctica.

Al costat de les altres matèries que configuren els mòduls Genèric, Específic i Practicum, aquesta té com objectiu proporcionar al futur professor la formació necessària perquè sigui capaç d'analitzar críticament la realitat educativa que s'ha d'exercir la seva labor, de resoldre problemes d'ensenyament i aprenentatge en un entorn complex i canviant i d'intervenir en el context educatiu que li competeix, com professional reflexiu, innovador i eficaç.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous, o poc coneguts, dins contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.

- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure'n la capacitat per aprendre per ell mateix amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i la iniciativa personals.
- Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant **i n d i c a d o r s d e q u a l i t a t**.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i **p l a n t e j a r - h i a l t e r n a t i v e s i s o l u c i o n s**.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- 1.- Conèixer els conceptes i característiques bàsics de la investigació educativa aplicats a la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 2.- Conèixer els models d'investigació educativa i la relació entre ells, i com integrar-los en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 3.- Saber les fases del Procés General d'Investigació Educativa i implementar-les en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 4.- Conèixer els diferents dissenys d'investigació educatius i les seves característiques, i integrar-los en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 5.- Ser capaç d'analitzar críticament informes i projectes d'investigació educativa, a partir dels criteris de qualitat de la investigació educativa, i inserir-los en la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 6.- Dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació educativa, tant en l'aula com en el centre, per a la investigació de la docència dels Serveis Socioculturals.
- 7.- Dissenyar i implementar una investigació educativa relacionada amb la docència dels Serveis Socioculturals.
- 8.- Actuar èticament en la investigació educativa: ser ètic amb un mateix i amb els altres.
- 9.- Iniciar als estudiants en el disseny de materials d'ensenyament dels serveis Socioculturals dintre de la

Formació Professional, aplicant metodologies innovadores mitjançant l'adequada combinació de continguts i de Didàctica d'aquestes matèries.

10.- Aprendre a planificar, dissenyar, organitzar, desenvolupar i avaluar propostes innovadores d'ensenyament dels Serveis socioculturals.

11.- Conèixer les principals metodologies utilitzades en un ensenyament secundari innovadora, així com les seves repercussions a nivell de materials i espais-temps.

12.- Estar al corrent del plantejament de les competències bàsiques en l'educació secundària i les seves conseqüències respecte a metodologies i professorat.

13.- Introduir als futurs professors en les principals metodologies d'investigació en Didàctica de la Intervenció socioeducativa i estudiar els criteris actuals de qualitat de la investigació en aquest àrea.

14.- Presentar les principals línies d'investigació en Intervenció socioeducativa relacionades amb l'especialitat de Formació Professional que desenvolupem.

15.-Conèixer les fonts d'informació sobre aquestes línies d'investigació (en particular les disponibles en internet) i estudiar els resultats d'investigacions més rellevants.

16.-Analitzar els recursos que pot utilitzar el professor de Formació Professional en aquesta especialitat dintre de les classes de la seva especialitat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La investigació educativa.

Objectius. Models de l'investigació educativa i la seua relació. Aplicació a la docència dels Serveis socioculturals.

2. Procés general de la investigació educativa.

Plantejament del problema. Revisió de la literatura. Formulació d'objectius i hipòtesi: variables. Disseny de la investigació. Selecció de les unitats d'anàlisi. Mètodes de recollida de la informació: escales de mesura i criteris de bondat de la mesura. Anàlisi de la informació. Conclusions. L'informe d'investigació. Aplicació a la docència dels serveis socioculturals.

3. Criteris de qualitat de la investigació educativa.

Perspectiva quantitativa. Perspectiva qualitativa. Aplicació a la docència dels serveis socioculturals.

4. Dissenys en Investigació educativa.

Característiques i classificació del dissenys. Aplicació a la docència dels serveis socioculturals.

5. Projectes i informes en Investigació educativa: disseny, desenvolupament i anàlisi.

6. La innovació docent en els serveis socioculturals

Criteris d'innovació. Metodologies preferents en l'ensenyament dels serveis socioculturals: el aprenentatge cooperatiu, les metodologies lúdiques, la investigació acció, projectes, resolució de problemes. Recursos i materials.

7. Repercució del plantejament de les competències bàsiques en l'educació.

Història i plantejament general de la CCBB. Anàlisi de les competències en l'especialitat de serveis socioculturals. Plantejaments bàsics de la programació en competències.

8. Fonts de documentació en intervenció socioeducativa.

Webs de recursos. Associacions. Publicacions. Bibliografia.

9. La formació i investigació dels professionals dels serveis socioculturals en una perspectiva internacional.

Plantejaments. Models formatius. Associacions internacionals. Disseny i desenvolupament de projectes. Espais i estratègies per a la formació continua i el desenvolupament professional.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Elaboració de treballs individuals	40,00	0
Estudi i treball autònom	42,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes tindran un caràcter teòric-pràctic, en el qual es incorporà tant la teoria com la pràctica de forma conjunta. Per tant, en funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes d'ensenyament: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc.

S'emprarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. Per això, es fomentarà l'aprenentatge cooperatiu per a l'elaboració d'un treball o treballs sobre continguts de la matèria. Es desenvoluparan debats, treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de la matèria.

Cada docent especificarà els materials i textos que caldrà llegir i comentar per a l'estudi de la matèria. Això s'indicarà a l'alumnat al començament de la matèria.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els alumnes i les alumnes desenvoluparan en la matèria. L'avaluació, que serà concretada per cada docent, podrà incloure les següents parts diferenciades:

- Proves orals i/o escrites fins un 60%.
- Treballs i activitats individuals realitzats per l'alumnat fins un 30%.

- c) Treballs i activitats grupals realitzats per l'alumnat fins un 40%.
- d) Participació en les classes fins un 20%.

Tenint en compte els diferents apartats en segona convocatòria seran recuperables els apartats a i b, que suposaran, com a mínim, un 60% de la puntuació.

Per a superar la matèria la nota global de l'avaluació haurà de ser, com a mínim, un 5 de mitjana –sobre 10–, tenint en compte que és necessari aprovar en cadascun dels àmbits (innovació i investigació) els components d'avaluació que determini cada docent.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ADELL, J. (1998): "Redes y educación". En J. de PABLOS y J. JIMÉNEZ (Coords.): Nuevas Tecnologías, Comunicación Audiovisual y Educación. Barcelona: CEDECS. 177-212.
- AGUADED J.I. Y MARTÍNEZ-SALANOVA, E. (1998); «Medios, recursos y tecnología didáctica para la formación profesional ocupacional». Edita Facep. Federación Andaluza de Centros de Estudios Privados.
- AGUERRONDO, Inés. Formación de docentes para la innovación pedagógica. Seminario Internacional Los Formadores de Jóvenes en América Latina. OIE.
- ALMERICH, G., ORELLANA, N. SUÁREZ, J.M., ALIAGA, F. M. Y BO, R. M. (2010). Iniciación a la Investigación Educativa para el profesorado de secundaria. Valencia: Palmero Ediciones.
- BISQUERRA, R. (2004). (Coord.) Metodología de la Investigación Educativa. La Muralla. Madrid.
- CABERO, J. (2000); "Las Nuevas Tecnologías de la Información y Comunicación: aportaciones a la enseñanza". En Cabero, J. (editor): Nuevas Tecnologías aplicadas a la educación. Síntesis. Madrid.
- CASAL, Joaquín; COLOMÉ, Francesc; COMAS, Mercé (2003); La interrelación de los tres subsistemas de formación profesional en España. Fundación Tripartita para la Formación en el Empleo. Madrid. Disponible en: http://www.oei.es/pdfs/interrelacion_subsisistemas_fp_espana.pdf
- COHEN, L. Y MANION, L. (1990). Métodos de Investigación Educativa. La Muralla. Madrid.
- DOMÍNGUEZ, G. (2000). Las nuevas tecnologías y la formación continua. Más allá de instrumentos o herramientas. Hacia una nueva cultura de la formación y su organización. En J. CABERO y otros (Coords.). Y continuamos avanzando. Las nuevas tecnologías para la mejora educativa. Kronos. Sevilla.
- ELICHIRY, N. (1998); Sistematización de proyectos educativos innovadores financiados por la Fundación Kellogg en Argentina. Fundación W. K. Kellogg. Buenos Aires.

- ELLIOT, J. (1993). El cambio educativo desde la investigación-acción. Morata. Madrid.
- INSTITUTO NACIONAL DE LAS CUALIFICACIONES (2008); Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales. Ministerio de Educación y Ciencia Instituto Nacional de las Cualificaciones (INCUAL). Madrid. Disponible en: http://www.mepsyd.es/educa/incual/pdf/CNCP_03_08_esp_ing.pdf
- MCMILLAN, J. H. Y SCHUMACHER, S. (2005). Investigación Educativa. Pearson Educación. Madrid.
- NEIRA, Domingo (2004); Innovación vs Globalización. Tórculo Ediciones. Santiago de Compostela.
- RODRÍGUEZ, G., GIL, J. Y GARCÍA, E. (1996). Metodología de la Investigación Cualitativa. Aljibe. Málaga.
- SANDÍN ESTEBAN, M. P. (2003). Investigación Cualitativa en Educación. Fundamentos y tradiciones. McGraw-Hill. Madrid.
- STENHOUSE, L. (1987). La investigación como base de la enseñanza. Morata. Madrid.
- TÓJAR HURTADO, J. C. (2006). Investigación Cualitativa. Comprender y actuar. La Muralla. Madrid.
- VÉLEZ VALERO, Rosi y FERNÁNDEZ GARRIDO, Mª Llanos (2003); Servicios a la comunidad. Integración Social. Editorial MAD. Sevilla
- VV. AA. (2003); Servicios a la comunidad. Supuestos prácticos. Editorial MAD. Sevilla.
- WALKER, R. (2002). Métodos de investigación para el profesorado. Técnicas de evaluación. Morata. Madrid.
- American Psychological Association. (2020). Publication Manual of the American Psychological Association: The Official Guide to APA Style (7th ed.). Washington, DC: American Psychological Association.
- ORELLANA, N., ALMERICH, G., DÍAZ-GARCÍA, M. I. y SUÁREZ-RODRÍGUEZ, J. M. (2021). Investigación en Educación. Una visión Práctica. Palmero.